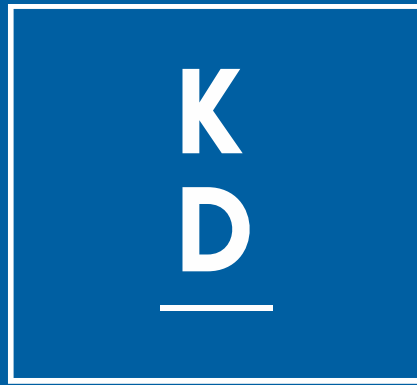

VALPROGRAM
2022

MED HJÄRTA FÖR LAXÅ KOMMUN

TRYGGHET — OMSORG — UTVECKLING

Facebook: [facebook.com/kristdemokraterna i Laxå](https://facebook.com/kristdemokraterna_i_Laxa)

Twitter: [@kdriks](https://twitter.com/kdriks)

Webbplats: www.laxa.kristdemokraterna.se

E-post: laxa@kristdemokraterna.se

Förord

Sverige förtjänar bättre! Laxå kommun förtjänar ännu bättre! Valet 2022 kommer att bli oerhört viktigt för hur framtiden i vårt land och vår kommun ska utvecklas. Tillsammans ska vi se till att vi efter valet få en ny regering och en stark majoritet i Laxå kommun med starkt kristdemokratiskt inflytande som kan åstadkomma en förändring på riktigt.

Tillsammans ska vi se till att Kristdemokraterna växer sig ännu starkare i vår kommun för att förverkliga vår politik till gagn för medborgarna. Tillsammans ska vi vara den kraft som bygger en samhällsgemenskap på de värden som ligger till grund för vår ideologi och som gör skillnad för våra medborgare.

Detta dokument är ett Valprogram för kommande val i september 2022 men framför allt ett program för kommande mandatperiod 2023 – 2026. Varje avsnitt i dokumentet inleds med ett kort citat från det kristdemokratiska principprogrammet för att koppla ideologin till vår politik på ett tydligt sätt. Sedan följer en brödtext och som avslutande del kommer ett antal konkreta punkter som relaterar till respektive avsnitt.

Några av punkterna har en notering om att det är på nationell nivå som ansvaret ligger för att fatta beslut men det är ändå viktigt att lyfta fram dessa. "Politik" flyter lätt ihop till en enda stor grupp och för att underlätta för oss själva men också för våra väljare att kunna prata om vår politik så att den hänger ihop är det till exempel lämpligt att på regional nivå prata om förstatligande av sjukvården även om man inte kan eller får bestämma detta.

Vi siktar vi på en fortsatt majoritet i Laxå kommun – för att fortsatt skapa en bättre kommun. Vi kan säga att det tagit två mandatperioder, 2015 – 2018 och 2019 – 2022 att ställa till rätta det som gjordes fel eller misslyckades med under tidigare mandatperioder, nu gäller det att skapa en bättre kommun.

Denna valplan innehåller många olika vallöften, målsättningar, etcetera men de främsta valfrågorna för kommande mandatperiod för Kristdemokraterna i Laxå är:

DE ÄLDRE I LAXÅ KOMMUN SKA FÅ DET BÄTTRE
Kristdemokraterna vill utveckla morgondagens äldreomsorg – vi har börjat med att förbättra förutsättningarna för trygg ålderdom. Vi vill vidareutbilda fler anställda samt stärka den medicinska och språkliga kompetensen samt satsa på kvalitet, valfrihet och trivsel.

SKOLRESULTATEN SKA BLI BÄTTRE
Med en helhetssyn på eleverna och deras utbildning vill vi bl.a. satsa på rastaktiviteter, elevhälsoarbetet och utökad läxhjälp. Lärare och rektorer, etc ska stötta och ges möjlighet att arbeta utifrån sin utbildning och professionalism med satsning på utökad kompetensutveckling.

HELA LAXÅ KOMMUN SKA FUNGERA
Kristdemokraterna vill fortsätta utveckla hela kommunen genom utökad samverkan med lokala föreningar, fortsatt satsning på anropsstyrd trafik i hela kommunen och påverka staten att öppna arbetsförmedling, försäkringskassa och närpolis i kommunen.

UTVECKLA BODARNEPARKEN TILL EN "SINNENAS PARK"
Kristdemokraterna vill utveckla Bodarneparken och skapa en park med planteringar, gångar och bänkar, utveckla lekplatsen, aktiviteter för barn och vuxna samt ha någon form av plaskdamm för de minsta barnen.

EN KOMMUNAL EKONOMI MED ORDNING OCH REDA
En kommunal ekonomi måste alltid gå med överskott för att finansiera investeringar i välfärden. Vi vill inte upprepa misstagen som skedde före 2015 utan ha ordning och reda. Det innebär att alltid budgetera med ett överskott på ca 7-8 Mkr för att upprätthålla ekonomin.

SENIORLÄGENHETER SKA FINNAS I HELA KOMMUNEN
Vi ser behovet av lägenheter för äldre. Vi vill skapa fler attraktiva bostäder med möjlighet för samvaro och trivsel i närområdet för att ge möjlighet att bo kvar på orten. Detta kan ske genom samverkan med bl.a. lokala föreningar.

Läs mer om våra vallöften:

K D

MED HJÄRTA FÖR LAXÅ KOMMUN

För Kristdemokraterna i Laxå

Bo Rudolfsson (KD)
Kommunstyrelsens ordförande

Anette Schön (KD)
Partiavdelningens ordförande

Innehåll

1. Vår kommun	4
<u> </u> Laxå	4
<u> </u> Finnerödja	4
<u> </u> Hasselfors	5
<u> </u> Tived	6
<u> </u> Röfors	7
2. Fria och trygga familjer	7
3. Barnomsorg och förskola	8
4. Grundskola	10
5. Gymnasieskola	13
6. Äldreomsorg	14
7. Ett tillgängligt samhälle för alla	18
8. Sociala insatser	19
9. Trygghet och säkerhet	20
10. Integration och samhällsgemenskap	21
11. Kultur och fritid	23
12. Så bygger vi en attraktiv kommun	25
13. Hela Sverige ska fungera – landsbygdsutveckling	27
14. Miljö och klimat	28
15. Jobb och näringsliv	30
16. Kommunens ekonomi	31
17. Hälso- och sjukvård inklusive tandvård	33

1. Vår kommun

Laxå

Laxå tätort har under sin historia varit järnvägsknut och centrum för många industrier. Många har tidigare satt ett likhetstecken mellan Laxå och ESAB, detta har dock förändrats genom företagets minskade dominans i kommunen. Idag är det mer andra företag, såsom LSV och Talent Plastics som växer och påverkar Laxå kommun och dess befolkning.

Tätorten Laxå har det mesta av den kommunala servicen men har dock tappat all statlig service (försäkringskassa, arbetsförmedling, polis) samt bankverksamheten. För att kunna utvecklas och få fler invånare måste tätorten fortsätta förändras. Ortens tillgång till järnvägen och de tågstopp som finns (15-talet per dag) är en livsnerv som inte får minska eller upphöra.

Kristdemokraterna i Laxå skulle vilja se en utveckling av Laxå tätort till en trivsammare och tryggare ort där invånare trivs och med stolthet vill visa upp tätort och kommun.

För att nå dit har vi delat upp det i några konkreta sakfrågor som följer nedan med en mer eller mindre detaljerad beskrivning hur vi tänker ta oss mot målet.

- Verka för etablering av fler marknära lägenheter, speciellt för äldre och ungdomar.
- Verka för etablering av fler affärer vid E20 området och i Laxå Centrum
- Utveckla Midsommarberget till ett centrum för friluftsliv och gemenskap med tillgängliga stigar
- Utveckla Bodarneparken till en Sinnenas park
- En centralt placerad hundrastgård

Finnerödja

Porten till Tiveden

För ett antal år sedan, i samband med en dialog mellan Kommunen och Finnerödjas invånare kallat Utvecklingsplan Finnerödja framkom det att Finnerödja skulle skyltas och marknadsföras som Porten till Tiveden. Vål så långt, men de skyltar som nu finns uppsatta inne i samhället tillför inte bygden så mycket förutom att dom är fina att se på för bygdens invånare. Något mer måste till för att ge dessa skyltar en innebörd.

Av den stora mängden turister som årligen besöker vårt vackra Tiveden så är det en hel del som passerar Finnerödja. Just det passerar, för det är vad de gör.

Förmodligen skulle en väl skyltad turistbyrå få folk att välja ett stopp på orten och det är dessa vi måste se till att gagna orten. Ett stopp på en informativ turistbyrå kan, åtminstone sommartid, vara skillnaden mellan en fortsatt sömning ort som de flesta passerar till att ge befintlig verksamhet på orten större möjlighet till överlevnad och i bästa fall till och med expandera. Samtidigt så kan det öppna möjligheter för nya verksamheter att starta upp, till att börja med under sommarhalvåret, och vem vet vad det kan leda till i förlängningen. Förhoppningsvis kan vi fortsatt få ha kvar den service vi har och i den bästa av världar även få samhället att blomstra upp på nytt.

Det finns nämligen en hel del i närområdet som är värt att lyfta fram, förutom tidigare nämnda Tiveden.

Detta är en av de saker som vi i Kristdemokraterna i Laxå tänker driva, då vi även anser att det som är bra för ytterområdena även är bra för kommunen i helhet.

Vi tänker sätta Finnerödja på kartan för fler!

För att nå dit har vi delat upp det i några konkreta sakfrågor som följer nedan med en mer eller mindre detaljerad beskrivning hur vi tänker ta oss mot målet.

- En turistbyrå i Finnerödja skulle med all förmodan få personer att få upp ögonen för orten
- Det saknas i dagsläget en underhållen och uppdaterad lekpark för mindre barn på orten trots att det finns en på kommunens mark redan i dag. Iordningställ denna till en acceptabel standard (detta är efterfrågat av barnfamiljer på orten)
- Skapa en tillgänglighetsanpassad allaktivitetsplats vid Stationsparken
- Sysselsättning för ungdomar. I dagsläget så har ungdomarna på orten ingen naturlig plats att vara på vilket skulle vara önskvärt.
- Stärka samarbetet mellan kommunen och det lokala engagemanget som fortfarande finns kvar på orten. Vi vill bland annat fortsätta med Finnerödja utvecklingsplan 2.0
- Verka för ett tryggt boende för äldre personer. Skapa attraktiva seniorlägenheter för de äldre, dels för att de ska kunna bo kvar på orten, dels för att de ska välja den här typen av boende och välja att lämna i vissa fall ensamheten i sina hus.
- Göra insamlingen av trädgårdsavfall permanent

Hasselfors

Hasselfors, det idylliska och trygga villasamhället. Här leker och cyklar barn, nya barnfamiljer har flyttat in de senaste åren och det är liv, lek och rörelse mellan villorna.

Här finns Setra, en av kommunens största privata arbetsgivare. I vår kommundel trivs människor i alla åldrar. Många bor sjönära och det är nära till båt- och

badäventyr och området erbjuder olika landskap och naturtyper inom gång- och cykelavstånd. I Hasselfors är byalaget, Svenska kyrkan, pensionärsföreningen och Röda Korset aktiva och samlar byborna året om.

Vi vill att Hasselfors ska vara en attraktiv plats att bo och verka på, där föreningar och lokala initiativ stöttas av kommunen.

För att nå dit har vi delat upp det i några konkreta sakfrågor som följer nedan med en mer eller mindre detaljerad beskrivning hur vi tänker ta oss mot målet.

- Ställa i ordning alla lokala badplatser och även göra dem tillgänglighetsanpassade där det är lämpligt
- Stötta etablering av lokal ungdomsverksamhet i samverkan med lokala föreningar
- Rensa upp sly på kommunal mark och uppmana privata markägare att göra samma sak
- Fortsätta verka för en etablering av en matvarubutik – bemannad eller obemannad
- Stärka samarbetet mellan kommunen och det lokala engagemanget som fortfarande finns på orten. Vi vill bland annat fortsätta med Hasselfors utvecklingsplan 2.0
- Verka för ett tryggt boende för äldre personer. Skapa attraktiva seniorlägenheter för de äldre, dels för att de ska kunna bo kvar på orten, dels för att de ska välja den här typen av boende och välja att lämna i vissa fall ensamheten i sina hus.
- Asfaltera fler gator i centrala Hasselfors
- Arbeta vidare för att få till stånd en utbyggnad av förskolan

Tived

I Tiveds olika byar finns mycket historia och mycket att bygga på. I det som nu blivit centralorten i denna del av kommunen, Sannerud, finns motståndskraft och vilja att leva kvar där generationer av Tivedsbor skapat en livskraftig kultur. Vi vill se Tived utvecklas utifrån sina förutsättningar. Vi vill inte att Tived ska vara ett "turistland" där den lokala befolkningen blir undanskuffad. Vi vill att det ska finnas en balans mellan turister och besökare där infrastruktur finns (parkeringar, toaletter, etc) som gör att den lokala befolkningen fortsatt trivs med att bo i området. Vi vill att För att nå dit har vi delat upp det i några konkreta sakfrågor som följer nedan med en mer eller mindre detaljerad beskrivning hur vi tänker ta oss mot målet.

- Ställa i ordning alla lokala badplatser och även göra dem

tillgänglighetsanpassade där det är lämpligt

- Rensa upp sly på kommunal mark och uppmana privata markägare att göra samma sak
- Verka för lanthandelns fortsatta överlevnad till nytta för den lokala befolkningen
- Stärka samarbetet mellan kommunen och det lokala engagemanget som fortfarande finns kvar på orten. Vi vill bland annat fortsätta med Tived utvecklingsplan 2.0
- Skapa seniorlägenheter för de äldre, dels för att dom ska kunna bo kvar på orten, dels för att de ska välja den här typen av boende och välja att lämna i vissa fall ensamheten i sina hus.
- Se över de kommunala vatten och avloppsledningar som behöver bytas
- Asfaltera de delar av Sannerud Bygata som behöver iordningsställas
- Jobba vidare med Länsstyrelsen och övriga intressenter så att mobiltäckningen förbättras och tillgång till bredband ökar.

Röfors

Idag för Röfors en stilla tillvaro, jämfört hur det var när Laxå Bruk och övriga industrier hade full fart tidigare under 1900-talet. Då Trafikverket fortfarande äger genomfarten genom samhället (Bruksgatan) som tidigare var en del av vägen mellan Laxå och Askersund. Trafiken leddes om till en nybyggd väg utanför samhällen för ca 20 år sedan men ägandet av gamla vägen är fortfarande Trafikverket. Det innebär bland annat att det är Trafikverket som har ansvar för klippning av gräs längs gatan vilket stort påverkar utseendet och upplevelsen av orten.

Under 2021 avslutades och rensades de lämningar av byggavfall, etc som konkursen av Miljöåtervinning i Röfors AB resulterade i.

Vi skulle vilja se Röfors utvecklas till ett trevligt samhälle med trygghet och trivsel. För att nå dit har vi delat upp det i några konkreta sakfrågor som följer nedan med en mer eller mindre detaljerad beskrivning hur vi tänker ta oss mot målet.

- Verka för att Trafikverket klipper gräs och sly längs Bruksgatan, inte bara en gång, utan ett flertal tillfällen per år.
- Vi vill bland annat fortsätta med Röfors utvecklingsplan 2.0
- Arbeta vidare för att se till att lekplatsen och grillplatsen hålls snygga och trevliga
- Arbeta för att sly och övrig växtlighet längs Askersundsvägen och Bruksgatan hålls efter så att vattendraget blir synlig igen
- Verka för att fler nya företag, såsom Purewell AB, etableras i Röfors

2. Fria och trygga familjer

"Människor utvecklas, mognar och mår bäst i små grupper. I den lilla gemenskap som en familj utgör får familjemedlemmarna möjlighet att ge och möta kärlek, omtanke och förståelse, men också ställas inför krav och ta ansvar. På det sättet anknyter familjen som gemenskap till människans djupaste behov – behovet att bli sedd och inte vara utbytbar."

Det är i mötet med andra människor vi formas som personer. Trygga familjer och andra nära gemenskaper är därför en förutsättning för ett väl fungerande samhälle. I familjen kan barnet få en villkorlös – men inte kravlös – kärlek. Ingen familj är dock den andra lik. Vår utgångspunkt är därför att familjen och andra nära gemenskaper själva så långt som möjligt ska ha makten att utforma den egna vardagen. Det offentliga uppgift är att ge stöd i detta. Men det finns också tillfällen då familjen inte är den trygga plats den borde vara. Då måste det offentliga finnas där, inte minst för barnens skull.

Idag ser vi emellertid hur många politiker vill styra och lägga sig i hur familjer väljer att utforma sin vardag. Det vill vi motverka. Vi ser också hur vardagen för många familjer är svår att få att gå ihop. Stress, tidsbrist och otillräcklighet är något som många känner igen. Politikens uppgift är att skapa förutsättningar för att familjerna ska få möjlighet att utforma livet så att vardagen fungerar. Förskolan ska hålla en hög kvalitet, men ska vara frivillig, och det är familjerna som ska bestämma när och om barnen ska börja i förskolan

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT

- Föräldraförsäkringen ska vara flexibel – vi säger nej till kvotering. Fritt uttag av föräldradagar i tre år bör införas, detta beslutas dock på riksnivå.
- alla förtroendevalda och all personal ska utbildas i hur Barnkonventionen ska beaktas och tillämpas.
- antalet öppna förskolor och familjecentraler ska generellt öka.
- en familjerådgivningscheck ska införas och avgifterna för familjerådgivning ska sänkas. Det ska finnas möjlighet att välja bland olika familjerådgivare, exempelvis genom Lagen om valfrihetssystem (LOV).
- föräldrastödsprogram ska införas och erbjudas till blivande föräldrar och föräldrar minst två gånger under barnets uppväxttid.

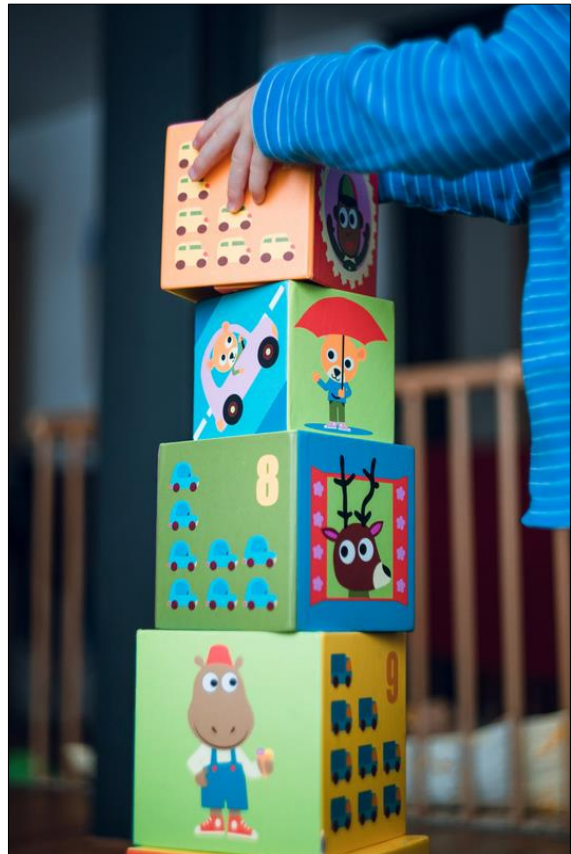
3. Barnomsorg och förskola

"Förskoleverksamheten ska vara flexibel till sin karaktär och möta det enskilda barnets behov. Familjer ska kunna välja mellan olika omsorgsformer. God valfrihet för föräldrarna förutsätter mångfald i utbudet."

/Kristdemokraterna principprogram

Barnomsorg och förskola ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och lärande. En god och stimulerande omsorg möjliggör för föräldrarna att arbeta, studera eller söka jobb, men har också ett pedagogiskt uppdrag där barnen förbereds inför ett livslångt lärande. Barns och familjers behov ska vara utgångspunkten för barnomsorg och förskola. Barnomsorg och förskola har också en särskild uppgift att fylla för barn som kommer från familjer som av olika skäl har svårt att tillgodose barnets behov.

Under en lång tid har vi sett en utveckling mot allt större barngrupper inom förskolan. Detta är olyckligt inte minst för de yngsta barnen som har svårare att anknyta till många olika personer. Vi ser också en tendens att förskolan gynnas framför andra omsorgsformer vilket inskränker mångfalden och begränsar familjernas möjlighet att välja.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- Kommunen ska vara skyldig att erbjuda och informera om pedagogisk omsorg (familjedaghem) i egen regi eller alternativ drift.
- barngruppernas storlek i förskolan ska minska. Vi vill att barn som är tre år eller yngre inte ska behöva tillhöra grupper som är större än tolv barn.
- familjer ska kunna använda barnomsorgspengen för att ta hand om egna och anhörigas barn, detta beslutas dock på riksnivå.
- inriktningen är att stor valfrihet och mångfald med flera alternativa utförare ska kunna finnas vid val av barnomsorg och förskola.
- kommunalt drivna och eventuellt kommande enskilda förskolor ska ges samma förutsättningar.
- syskonförtur i val till förskola och skola bör gälla, inte minst för att underlätta familjers vardagsliv.
- behovet av barnomsorg under obekvämlig arbetstid ska tillgodoses utifrån de ekonomiska möjligheterna.

- barn i förskola och barnomsorg ska ges möjlighet att ta del av kulturutbudet i kommunen och regionen. Det s.k. Natur- och Kulturkortet som Länstrafiken erbjuder ska användas så mycket som möjligt.
- språkförskola ska om möjligt erbjudas alla nyanlända barn.
- öppen förskola ska finnas med rimlig närhet i alla kommundelar.
- myndigheter ska anpassa sin organisation så att samverkan sker utifrån barnets bästa för att hjälp och stöd ska komma till familjerna i tid.
- personal inom barnomsorg och förskola ska ges fortbildning för att tidigare upptäcka tecken hos barn som far illa och för att ha kunskap om hur man tillämpar anmälningsplikten.
- Familjecentralen Killevippen ska fortsatt finnas i Laxå kommun tillsammans med nuvarande konstellation, dvs. Kommun, Region och Svenska kyrkan.
- förskolan ska vara ett erbjudande men inte obligatorisk.
- förskolan ska förmedla en värdegrund baserad på kristen etik och västerländsk humanism enligt skollagens inledning.

4. Grundskola

"Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, dels att, tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare. Under förutsättning att skolorna har denna utgångspunkt, följer läroplanen och lever upp till kvalitetskrav, ska de ges ett stort mått av frihet att själva utforma undervisningen." /Kristdemokraterna principprogram

Kristdemokraternas vision är en skola där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter; en skola där varje barn och elev får utvecklas efter sin fulla potential, till vidare studier, ett meningsfullt yrkesliv och delaktighet i samhällsgemenskapen. En skola där varje barn finner trygghet, kamratskap och får utlopp för sin kunskapsörst, där varje barn får känna lycka när bokstävernas betydelse faller på plats, där matematiken blir en spännande lek och där sinnen vidgas och världen öppnas upp allteftersom barnet blir äldre.

I den skolan får läraren tid att vara lärare, tid att se varje barn, och möjlighet att utvecklas i sin roll som lärare tillsammans med lärarkollegor och skolläda och i samspel med övriga professioner i teamet kring eleven. I vår vision för skolan står kunskap och bildning i fokus. Kunskaper som sedan bildar grund för djupare analyser och reflektioner. Bildning som ger förståelse för samhället vi lever i och historien vi kommer ur.

Läroplanen stipulerar att skolans värdegrund ska förmedlas i "överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism" och ska präglade kommunens skolor oavsett om de är kommunala eller fristående.

Barnkonventionen är numera lag och detta ger en bra grund att driva barnets rättigheter. Ett exempel är att Barnkonventionen ger barn rätt till en religiös identitet och mot den

bakgrunden är det en självklarhet att skolavslutning ska kunna ske i en kyrka.

SITUATIONEN I LAXÅ KOMMUN

Laxå kommun bedriver grundskola på ett flertal skolor i kommunen, Finnerödja skola (åk 1 – 6) i Finnerödja, Saltängsskolan (åk 1 – 3) och Centralskolan (åk 4 – 6) båda i Laxå tätort.

Under de senaste åren har resultatet gällande behörighet till gymnasieskolan i åk 9 varierat ganska mycket, men oftast lite sämre än

riksnivån. Arbetet med att nå upp till minst riksnivån gällande behörighet till gymnasieskolan och gärna ännu bättre fortsätter genom det arbete som genomförs i varje skola. Det är många delar som styr det resultat som den enskilde eleven når upp till, lärarnas kunskap och inställning, ledarskapet i skolan, resurser till utbildning, etcetera, men all forskning visar att det viktigaste dock är föräldrarnas inställning och utbildningsnivå.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- möjligheten att välja skola ska fortsatt vara en rättighet. En mångfald av skolor, såväl avseende utförare som profil ska finnas.
- det på kommunens hemsida ska finnas öppna jämförelser mellan alla skolor i kommunen.
- kommunalt och eventuellt enskilt drivna skolor ska ges likvärdiga förutsättningar såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt.
- lärarnas arbetstid ska ha fokus på mer undervisningstid – det administrativa arbetet ska minska.
- det ska finnas resurser för läromedel och digitala verktyg som stöttar alla elevers lärande.
- skolorna ska ha kompetens att tidigt kunna upptäcka barn i behov av särskilt stöd och ekonomiska medel för att sätta in de stödresurser som krävs i det enskilda fallet.
- lärare och skolpersonal ska ges fortbildning för ökad kunskap kring psykisk ohälsa och självmord.
- myndigheter ska anpassa sin organisation så att samverkan sker utifrån barnets bästa för att hjälp och stöd ska komma till familjerna i tid.
- en elevhälsogaranti ska finnas som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan när det behövs.
- personalen inom skolan ska ges fortbildning för att tidigare upptäcka tecken hos barn som far illa och för att ha kunskap om hur man tillämpar anmälningsplikten.

- särskilt begåvade elever ska uppmärksammas och ges det stöd de behöver för att kunna utvecklas ytterligare, till exempel genom profilklasser eller extra undervisning.
- lovskola ska erbjudas för barn som har svårt att klara kunskapskraven, detta infördes från hösten 2021.
- nolltolerans ska gälla mot såväl mobbing som annan kränkande behandling.
- endast evidenssäkrade antimobbingsprogram ska användas.
- prao är en viktig erfarenhet för eleverna för att få en inblick i arbetslivet. Skolan ska i samverkan med arbetsplatser erbjuda meningsfulla praoplatser. Ökad samverkan med näringslivet är önskvärt.
- skolan ska upprätta ett "ansvarskontrakt" mellan elev, föräldrar och personal med syfte att stödja eleven att nå sina uppsatta mål.
- varje grundskola ska aktivt, och utan dröjsmål, uppmärksamma elever som har hög frånvaro och vidta de åtgärder som krävs för att få tillbaka elever som har omfattande problematisk frånvaro.
- grundsärskola finns idag och ska fortsatt finnas i Laxå kommun och ska ge eleverna, utifrån deras förutsättningar, samma möjlighet till träning, utbildning och lärande som övriga elever.
- skolan ska söka samarbete med civilsamhället för att få fler vuxna i skolan, exempelvis som rastfaddrar.
- organiserad fysisk aktivitet ska förekomma varje dag i skolan genom dels planerade lektioner/aktiviteter, dels skolgårdar som uppmuntrar till rörelse.
- barn med NPF-problematik ska ha rätt till en lämplig lärmiljö samt en fysisk skolmiljö och pedagogik som gör det möjligt att klara skolgången. Särskilda resursklasser eller undervisningsgrupper ska finnas tillgängliga för dessa barn
- den som medvetet förstör skolmiljön, exempelvis genom klotter, ska medverka till att återställa skadan eller ersätta kostnaden.
- vid vägledningssamtal hos studie- och yrkesvägledare ska förutsättningarna för framtida jobb/entreprenörskap vara ett centralt perspektiv.
- varje skola ska ta fram rutiner och handlingsplaner för agerande vid PDV (pågående dödligt våld) samt utbilda elever och personal i dessa.
- samarbete mellan skolor och polis bör utvecklas, gärna med en specifik polis som eleverna känner igen, knuten till varje skola.
- i enlighet med Barnkonventionen ska det vara en självklarhet att skolavslutning ska kunna ske i en kyrka.

5. Gymnasieskola

”Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, dels att tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare.”

/Kristdemokraterna principprogram

Kristdemokraterna vill betona vikten av en skola som har höga förväntningar på både elever och personal. En skola som möter varje elevs utmaningar med tro på elevens potential att lyckas efter sin bästa förmåga. En sådan skola sätter mål som både elev och föräldrar kan förstå. Eleven ska på förhand veta vad som krävs av honom eller henne för att nå ett visst betyg. Faktakunskap ska komma först och analys och diskussion därefter. Ett sådant upplägg bli mer naturligt för eleven.

Mycket tyder på att senare decenniernas resultatförsämringar i den svenska skolan kan förklaras av att den lärarledda undervisningen har minskat. Många studier har konstaterat att undervisning ledd av skickliga lärare är det bästa sättet för elever att nå målen för undervisningen.

Ett större fokus bör läggas på att gymnasiestudierna kopplas till arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft. Det finns många exempel på att Sverige idag är underförsörjt på kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden.

SITUATIONEN I LAXÅ KOMMUN

Gymnasieskolan i Laxå kommun genomförs som ett Kommunalförbund i samverkan mellan kommunerna Laxå, Askersund och Hallsberg på Alléskolan i Hallsberg. Sydnärkes Utbildningsförbund har knappt 1 400 elever inom gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning samt svenska för invandrare (SFI).

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- möjligheten att välja skola ska fortsatt vara en rättighet. En mångfald av skolor, såväl avseende utförare som profil, ska finnas.
- ett nära samarbete ska finnas mellan skolan och det lokala näringslivet, exempelvis vad gäller lärlingsutbildningar och praktikplatser, men också för lärare och företag.
- elever i gymnasieskolan ska ges möjlighet att läsa högskolekurser.
- det ska finnas resurser för läromedel och digitala verktyg som stöttar alla elevers lärande.
- den som medvetet förstör skolmiljön, exempelvis genom klotter, ska medverka till att

återställa skadan eller ersätta kostnaden.

- en elevhälsogaranti ska finnas som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan flera dagar i veckan.
- alla elever ska ges möjlighet att återkommande träffa utbildad studie- och yrkesvägledare för att kunna göra välgrundade studie- och yrkesval.
- varje elev ska mötas utifrån sina förutsättningar för att få möjlighet att förverkliga hundra procent av sin potential.
- vid vägledningssamtal hos studie- och yrkesvägledare ska förutsättningarna för framtida jobb vara ett centralt perspektiv.
- gymnasieskolan ska aktivt, och utan dröjsmål, uppmärksamma elever som har hög frånvaro och vidta de åtgärder som krävs för att få tillbaka elever som har omfattande problematisk frånvaro.
- gymnasiesärskolan ska verka för att de elever som har intresse och möjlighet ska erbjudas praktik eller lärlingsplatser.
- fler gymnasieelever ska ges möjlighet att läsa kursen entreprenörskap. Därutöver är det viktigt att stimulera till företagande på gymnasienivå till exempel genom UF (Ung Företagsamhet).
- kommunen ska verka för att alla ungdomar mellan 15–17 år erbjuds ett feriejobb.

6. Äldreomsorg

”Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhällsliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av boendeformer.” /Kristdemokraterna principprogram

Människovärdet beror inte på ålder eller den äldres egen förmåga. Äldreomsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och att möjligheten till inflytande och valfrihet därför ska vara stort. Om man flyttar till ett boende för äldre, exempelvis särskilt boende eller trygghetsboende, ska man få behålla sina vanor. Närhet och gemenskap är grundläggande mänskliga behov, något som det offentliga inte fullt ut kan

tillfredsställa. Av denna anledning måste äldreomsorgen måna om goda relationer med anhöriga och ett gott samarbete med exempelvis anhöriga, föreningar, kyrkor och andra ideella krafter.

Tyvärr är ensamhet och passivitet bland äldre ett problem. Det finns också personer som inte får den omsorg de behöver och som ett resultat av detta drabbas av exempelvis undernäring men också oro och ångest.

SITUATIONEN I LAXÅ KOMMUN

Laxå kommun har tidigare färdigställt en nybyggd del av Ramundergården med 32 platser och renoverat den äldre delen av Ramundergård med 32 platser under den senaste mandatperioden. Kommun har satsat många miljoner via Laxå Kommunfastigheter för att alla äldre ska kunna få ett gott boende och god vård när det krävs. Under 2021 och hittills under 2022 är en avdelning tomställd tills behovet vuxit så att inflyttning krävs.

Majoriteten har lagt undan 5 mkr i ett separat konto för planeringsreserv/politiska prioriteringar för att finansiera denna öppning under resterande del av året. I budget 2022 satsades medel för att anställa aktivitetsansvarig personal både på Ramundergården och på Björkhagen, som under 2022 ska förvandlas till ett trygghetsboende utan biståndsbedömning.

Under året kommer även fler nattkameror att igångsättas för äldre som bor på landsbygden för att ge större trygghet utan att behöva bli väckta mitt i natten. Ramundergården har fått medel för att sätta upp en digital projektor för att kunna visa film under sköna och varma kvällar.

På Ramundergårdens demensavdelningar har robotkatter börjat användas vilket skapar större lugn hos äldre med demenssymptom. Efterfrågan av hemtjänsttimmar har minskat under senaste året vilket också påverkat antalet anställda hemtjänstpersonal.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunens vård och omsorg ska vara personcentrerad, där insatserna ska vara samordnade och utgå från den enskildes behov, situation, förmågor och preferenser.
- varje person som fyllt 85 år ska utan biståndsbedömning garanteras plats i anpassat boende, som exempelvis trygghetsboende. Plats på särskilt boende ska fortsatt vara kopplat till ett biståndsbeslut.
- den enskilde ska kunna välja äldreboende och ställa sig i kö då plats inte kan erbjudas.
- vårdserviceteam ska utvecklas för att avlasta undersköterskor med icke-medicinska uppgifter.
- de olika verksamheterna ska så långt som möjligt anpassas för att möta varje persons

behov vad gäller intressen, språk, livsåskådning och vårdbehov exempelvis genom profileringar och anpassade boenden.

- all personal inom omsorgen som jobbar vårdnära måste kunna kommunicera på god svenska.
- personal inom hemtjänsten ska erbjudas regelbunden reflektionstid under arbetstid.
- kommunen ska ha en plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning.
- den enskilde ska själv kunna välja utförare av hemtjänst. Kommunen ska informera den enskilde om möjligheten att göra egna val av hushållsnära tjänster med hjälp av RUT- och ROT-avdrag.
- det behöver byggas fler platser i anpassade boenden såsom trygghetsboenden.
- hög kvalitet, stor valfrihet och näringsriktig kost ska garanteras inom äldreomsorgen.
- kommunen ska ha ett välutvecklat anhörigstöd. Det ska finnas tydlig information kring vilket stöd anhöriga har rätt till.
- kommunens värdighetsgarantier ska vara tydliga och konkreta samt innehålla tydliga redovisningar av vad kommunen förbinder sig till om inte värdighetsgarantin uppfylls.
- brukarundersökningar och kvalitetsuppföljningar ska utföras regelbundet och redovisas öppet och lättförståeligt på exempelvis kommunens hemsida, som stöd för den äldre eller dennes anhöriga att välja utförare.
- i samverkan med regionen ska det utvecklas arbetsformer för att på bästa sätt kunna möta och ge vård och omvårdnad för multisjuka och de mest sjuka äldre.
- det ska finnas kuratorer tillgängligt i äldreomsorgen för samtalsstöd till boende och anhöriga.
- palliativ och geriatrisk kompetens ska finnas på särskilda boenden.
- den palliativa vården ska i samverkan med regionen utvecklas för att garantera alla en värdig vård i livets slutskede.
- kommunen ska erbjuda träffpunkter för äldre i samverkan med civilsamhället, med en variation av aktiviteter.
- Uppsökande äldresamtal ska erbjudas alla som fyllt 80 år som inte har hemtjänst eller bor i särskilt boende.
- alla som fyllt 80 år ska erbjudas hembesök för att få information om det offentliga stödet samt ges möjlighet att framföra önskemål.
- i samarbete med regionen ska team med läkare och sjuksköterskor inrättas för att förstärka hemsjukvården och förhindra antalet onödiga inläggningar på sjukhus.
- pulskontroll ska erbjudas seniorer som besöker vårdcentraler.
- mobila enheter ska finnas i samverkan med regionen för att ge vård i hemmet i de fall detta är en bättre lösning än inläggning på sjukhus.
- kommunen ska ha en medicinskt ansvarig rehabiliterare (MAR) för att för att snabbt kunna påbörja rehabilitering efter sjukdom eller skada.

- kommunen ska ha rätt att anställa läkare, detta beslutas dock på riksnivå. Om detta blir möjligt så ska det finnas en medicinskt ansvarig läkare (MAL) eller likvärdig medicinsk kompetens
- användandet av välfärdsteknologi såsom nattkameror, surfplatta, etcetera bör utvecklas i syfte att öka trygghet, aktivitet, delaktighet, integritet och självbestämmande och kommunen ska därmed intensifiera arbetet med digitalisering inom äldreomsorgen.
- det ska finnas Wi-fi på alla äldreboenden.
- förenklad biståndsbedömning ska gälla för personer som fyllt 80 år och som önskar enklare serviceinsatser eller hushållsnära tjänster som städning, inköp med mera.
- alla som fyllt 65 år ska erbjudas trygghetslarm utan biståndsbedömning om man anser sig vara i behov av detta.
- antalet hemtjänstpersonal per hemtjänstmottagare ska inte vara fler än att den enskilde kan lära känna alla.
- den medicinska kompetensen ska stärkas inom äldreomsorgen genom fler sjuksköterskor och ökad läkarmedverkan.
- kommunen ska, tillsammans med entreprenörer och investerare, utveckla välfärden exempelvis genom innovationsupphandlingar och fler alternativ inom omsorgen.
- ideellt driven och idéburen vård och omsorg ska ges goda förutsättningar att växa fram och driva verksamhet.
- förbättra arbetsvillkoren så att oönskad deltid tas bort och delade turer minskar. Om viss tjänstledighet önskas, t. ex på grund av ålder, personlig situation, etc bör detta beviljas.

7. Ett tillgängligt samhälle för alla

”Myten om den perfekta människan som ideal och norm riskerar att bli ett hot mot viktiga värden som delaktighet och solidaritet. Politiken måste förankras i en människosyn som både tillmäter människan ett absolut och okränkbart värde och erkänner att alla människor är olika med olika begåvning, intressen och förutsättningar.”

/Kristdemokraterna principprogram

Detta är en utgångspunkt för vår politik när det gäller personer med olika typer av funktionsvariation men även personer som på olika sätt hamnat i ett utanförskap eller en social utsatthet. Gemensamt för oss människor är att vi är sociala varelser med behov av små, naturliga gemenskaper. Därför bör i normalfallet familjen och andra anhöriga ges en central plats i det stöd som ges. Den egna familjen är alltid nödvändig, men ofta inte tillräcklig, för att klara av alla utmaningar. Insatserna ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafter som finns hos varje person - det personliga ansvaret ska alltid vara en utgångspunkt.

Risken för diskriminering och negativ särbehandling är något som måste beaktas. Idag finns det tyvärr många som lever i olika typer av utsatthet. Särskilt sårbara är barn i otrygga hem. Många barn lever i förhållanden där båda eller någon förälder har ett riskbruk eller missbruk av alkohol. Alltför många ungdomar har även själva destruktiva dryckes- och drogvvanor.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunen ska verka att det ska vara fler anställda personer som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden.
- kommunens tjänster inom LSS, daglig verksamhet och assistans bör prövas enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) eller Lagen om offentlig upphandling (LOU).
- kommunen ska i sin bostadsförsörjningsplan ha en tydlig ambition att säkerställa försörjningen av bostäder för personer med funktionsvariation.
- när personer inom LSS erbjuds boende ska stor vikt läggas vid personliga önskemål.
- utifrån förmåga och förutsättningar ska praktik, lärlingsplats eller ordinarie arbete kunna prövas som alternativ till daglig verksamhet.
- hela resekedjan inom kollektivtrafiken ska tillgänglighetsanpassas.
- I de byggnader, områden och platser som kommunen bestämmer över ska tillgänglighetsanpassning ske, till exempel kommunala badplatser, skolor, äldreboenden, etcetera

8. Sociala insatser

"Medmänsklighet och kärlek är grundläggande värden som inspirerar till solidaritet. Solidaritetsprincipen motiverar oss att ta gemensamt ansvar för alla människor, i synnerhet de utsatta. Den sociala omsorgen ska utgå från människans behov av små, naturliga gemenskaper, främst familjen. Socialpolitiken ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafterna i dessa gemenskaper." /Kristdemokraterna principprogram

Kristdemokraterna vill att alla människor ska kunna växa upp och leva utan risk att skadas på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, doping och tobak eller spel om pengar (ANDTS). För Kristdemokraterna är det därför viktigt att stå upp för en solidarisk och restriktiv drogpolitik. Detta ska kombineras med en god missbruks- och beroendevård.

Många personer som lever med missbruksproblematik eller beroendesjukdom känner stor skuld och skam. För att inte stigmatisera någon är det därför viktigt att konstatera att beroende är en sjukdom – inte resultatet av ett bristande karaktärsdrag.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunen ska bedriva ett aktivt arbete för att motverka missbruk och beroendeproblematik vad gäller ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel). Särskilt fokus ska läggas på barn och unga.
- myndigheter ska samverka utifrån barnets bästa och inte utifrån myndigheternas organisation så att barn och deras föräldrar som är i behov av hjälp ska få stöd i tid.
- kommunen ska utveckla arbetet med att upptäcka och förebygga våld i nära relationer liksom hedersrelaterat våld och förtryck.
- det ska finnas tillgång till jourer som stöttar kvinnor och män som utsätts för våld i nära relationer.
- en strategi ska tas fram för att minska antalet barn som lever i ekonomiskt svaga hushåll.
- det sociala arbetet ska ha fokus på att förebygga och hjälpa personer att inte hamna i ett beroende av försörjningsstöd.
- samverkan med försäkringskassa och arbetsförmedling ska utvecklas för att minska antalet personer med ekonomiskt försörjningsstöd.
- "bostad först"-modellen ska införas i kommunens arbete mot hemlöshet. Likaså ska en "Tak över huvudet-garanti" införas.
- kommunen ska ha ett aktivt arbete i samverkan med bostadsföretagen för att kunna förebygga vräkning, särskilt där barn finns med i bilden.
- allmännyttan ska tillhandahålla ett tillräckligt antal bostadssociala kontrakt.
- kommunen ska ha en medicinskt ansvarig rehabiliterare, MAR, för att för att snabbt kunna påbörja rehabilitering efter sjukdom eller skada.
- kommunen ska i samverkan med regionen säkerställa att återkommande

läkemedelsgenomgångar genomförs för äldre och multisjuka för att minska risken för felmedicinering. Farmaceuter ska om möjligt användas för läkemedelssamtal.

9. Trygghet och säkerhet

”Det viktigaste sättet att bekämpa brottslighet är genom förebyggande insatser och det är framför allt vuxnas ansvar gentemot barn och ungdomar. Familjens roll att fostra och leda de unga är av största vikt. Samhället måste vidare ge tydliga signaler om vad som är rätt och vad som är fel. En snabb reaktion på begångna brott och en ökad upptäcktsrisk för förövarna är viktigt.”
/Kristdemokraterna principprogram

För att en kommun ska vara attraktiv krävs det att medborgarna upplever den som trygg. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet och allt däremellan. I grunden handlar det om ett samhälle där medborgarna känner tillit - tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningsengagemang fostras vi till ansvarstagande, tillit och civillikurage.

Grovt kriminella gäng har blivit ett fenomen i Sverige. Skadegörelse, hot och våld ger upphov till otrygghet och vantrivsel i de bostadsområden där gängen är aktiva. Gängkulturen har visat sig utvecklas främst i utanförskapsområden där familjerna känner svag samhörighet med samhället.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- aktivt uppföljningsarbete ska göras inom socialtjänsten för att uppmärksamma personer som återkommande förekommer i ärenden inom barn- och ungdomsenheten.
- bättre information, samordnat stöd och avlastning ska ges till familjehemmen, detta beslutas dock på riksnivå.
- stödcentrum för unga brottsoffer ska tillskapas.
- kontaktmannaskap för unga som begått kriminella handlingar ska finnas.
- avhoppjourer ska utvecklas, dit personer som vill lämna sitt kriminella liv kan vända sig.
- kommunen ska erbjuda professionellt brottsofferstöd genom Örebro läns Brottsofferjour.
- bekymringsamtal, orosmöten och liknande bör erbjudas till personer som ingår i kriminella strukturer.
- trygghetsperspektivet ska vara en integrerad del i stadsbyggnadsarbetet.
- klotter ska omedelbart avlägsnas för att minska upplevelsen av otrygghet.

- kommunens ordningsföreskrifter ska ses över för att reglera trygghet och trivsel i offentlig miljö. Vi ska ha nolltolerans mot nedskräpning och klotter.
- kommunen ska kunna delfinansiera poliser för att öka polisnärvaron detta beslutas dock på riksnivå.
- som komplement till fler poliser kan kommunen anställa ordningsvakter med uppgift att öka tryggheten i det offentliga rummet.
- arbetet med sociala insatsgrupper ska utvecklas och byggas ut.
- samarbetet skola-polis bör utvecklas, till exempel genom att anställa pensionerade poliser som säkerhetssamordnare i skolan.
- samverkan mellan kommunen och polisen för att komma överens om medborgarlöften ska ske som en del i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.
- kommunen ska arbeta med konceptet platssamverkan där man tillsammans med fastighetsägarna finansierar och genomför insatser för att öka tryggheten i den fysiska miljön.
- familjecentraler är en viktig förebyggande och trygghetsskapande mötesplats som ska finnas i alla kommuner.
- som en del av en särskild handlingsplan ska personalen inom förskola, skola och socialtjänst fortbildas för att kunna upptäcka tecken på radikaliserings och våldsbejakande extremism.
- föreningsstödet i kommunen ska vara utformat så att inte antidemokratiska föreningar ges bidrag.
- föräldrastödsprogram ska utvecklas och erbjudas till blivande föräldrar och föräldrar minst två gånger under barnets uppväxttid. Detta ska även erbjudas sommartid.
- arbeta för fler trygghetskameror för att dels förebygga kriminalitet, dels för att lättare säkra bevis när något hänt.
- öka kraften i det brottsförebyggande arbetet genom att samverka med civilsamhället.

10. Integration och samhällsgemenskap

”Det svenska kulturarvet, byggt på kristen etik och humanism och därmed en del av den västerländska kulturen, har bidragit till skapandet av vårt lands lagstiftning och rättstradition. Denna etiska grund utgör ett sammanhållande kitt för ett mångkulturellt samhälle, som innebär att många kulturer, religioner, livsstilar, språk och erfarenheter lever sida vid sida och berikar varandra.” /Kristdemokraterna principprogram

En vital samhällsgemenskap innebär att medborgarna känner delaktighet och tar ansvar för sig själv och för hela samhället. Delaktighet, tillit och ansvarstagande är avgörande för en god samhällsgemenskap. Men frågan om samhällsgemenskap kan inte reduceras till ett

politiskt sakområde, utan förutsätter ett helhetsperspektiv. Hur en kommun planläggs är lika viktigt som de värden som förmedlas genom undervisningen.

Segregation är ett hot mot samhällsgemenskapen. Det betyder att en misslyckad integration är ett misslyckande för hela samhället. Denna insikt gäller alla, både för de som har en svensk bakgrund så som för de som invandrat till Sverige. Denna värdegrund skapar förutsättningar för att nyanlända blir en del av sitt nya land. Samhällsgemenskapen minskar risken för att parallellsamhällen uppstår.

De två viktigaste faktorerna för en god integration är egen försörjning och egen bostad. Genom heldagsaktiviteter redan under asyltiden minskar utanförskapet och integrationen underlättas. Kommunen måste på samma sätt från dag ett arbeta för att nyanlända ska hitta ett långsiktigt hållbart boende.

Kommuner brottas med växande utanförskap, integrationssvårigheter och alltmer utmanande tryck på välfärden. Samtidigt finns det externa aktörer som vill vara med och bidra med kapital till sociala investeringar och effektiva lösningar på samhällsproblemen. En modell med så kallade "sociala utfallskontrakt", som prövats framgångsrikt i främst Storbritannien och USA, innebär att en extern finansiär investerar i ett offentligt socialt projekt för att uppnå definierade mål som motsvarar såväl mänskliga som ekonomiska vinster för den offentliga parten.

När försörjningsstödet (tidigare socialbidrag) infördes var tanken att det skulle ges till personer med olika sociala problem. Målgruppen har dock förändrats kraftig och många som idag får försörjningsstöd är utrikesfödda som står utanför arbetsmarknaden och saknar annan inkomst. Försörjningsstödet har delvis blivit en kommunal a-kassa. Kristdemokraterna har därför föreslagit att i stället för att erhålla försörjningsstöd bör gruppen arbetslösa flyttas till en statlig dagpenning som ges till de som uppfyller kriterierna för att vara inskriven hos Arbetsförmedlingen.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- ett lokalt integrationsteam ska finnas med fokus på att kartlägga fysiska och psykiska behov hos nyanlända, samt ge viktig samhällsinformation.
- I stället för försörjningsstöd bör gruppen för arbetslösa flyttas till en statlig dagpenning som ges till dem som uppfyller kriterierna för att vara inskriven hos Arbetsförmedlingen, detta beslutas dock på riksnivå.
- kommunen ska ställa tydliga krav på Arbetsförmedlingen att, i enlighet med sitt uppdrag, bedriva en fungerande arbetsmarknadspolitisk verksamhet med lokal fysisk närvaro i kommunen.
- den utbildning (SFI och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds ska tidigareläggas så att den påbörjas redan under asyltiden och inte först när den asylsökande fått uppehållstillstånd, detta beslutas dock på riksnivå.
- krav införs på att asylsökande erhåller och ska delta i 15 timmars språkutbildning och nio timmars samhällsorientering per vecka. Begrepp som religionsfrihet, jämställdhet och likabehandling ska vara en viktig del av undervisningen, detta beslutas dock på riksnivå.
- svenskundervisningen genomförs med stöd av individuella prestationsplaner.

- SFI ska erbjudas även under föräldraledighet, exempelvis genom "SFI med baby".
- kommunen ska ha väl utarbetade planer för hur ensamkommande flyktingbarn snabbt ska kunna komma in i skolan, lära sig språket och få grundläggande kunskaper om det svenska samhället.
- kommunen ska uppmuntra och stödja föreningar som arbetar aktivt med att få med nyanlända i sina verksamheter.
- ett civilsamverkansråd för integration inrättas för att öka samarbetet och förståelsen för varandra samt för att stärka civilsamhällets positiva kraft när det gäller integration.
- lovskola ska erbjudas alla elever som inte når målen i svenska som andraspråk.
- personalen inom förskola, skola och socialtjänst ska fortbildas för att kunna upptäcka och bemöta hedersproblematik.
- informationskampanjer om varje medborgares fri- och rättigheter ska genomföras där det bland annat uppmanas att polisanmäla trakasserier från så kallade "sedlighetspoliserna".
- arbeta för att praktikplatser för nyanlända ska tillhandahållas i samverkan mellan arbetsförmedling, kommun och näringsliv.
- försörjningsstöd ska kombineras med aktivitetskrav.
- kommunen ska vara en förebild när det gäller att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- det lokala näringslivet ska uppmuntras att delta i mentorsprogram för nysvenskar som vill starta eget.
- nyanlända ska erbjudas starta eget-utbildning på hemspråket.
- bostadsfrågan är central för att kunna skapa en fungerande integration och måste ges hög prioritet.
- social hållbarhet ska uppnås genom att kommunen följer sammansättningen i bostadsområden där allmännyttan är en stor aktör, med målet att andelen i egen försörjning ska vara minst 80 %.
- sociala utfallskontrakt ska tillämpas för att exempelvis minska risken att barn och ungdomar ska hamna hos socialtjänsten eller i fängelse.

11. Kultur och fritid

"Ett vitalt civilsamhälle är av stor betydelse eftersom engagemang i föreningar, frivilligorganisationer och samfund innebär demokratisk fostran och normöverföring. Det främjar också det personliga ansvarstagandet. Dessutom är det civila samhället en mötesplats där sociala kontakter skapas och utvecklas både inom och mellan generationer."

/Kristdemokraterna principprogram

Invånarna i Laxå kommun ska inte bara vilja bo här, de ska också vilja leva här. Detta förutsätter att människans andliga, själsliga och fysiska behov ges utrymme. Det är inte kommunens sak att fastställa hur dessa behov ska uttryckas och mättas, men det är en politisk uppgift att skapa förutsättningarna. Oftast kan detta ske genom förenings- och församlingslivet, det som vi kallar för civilsamhället. Här uppstår mellanmänskliga relationer som ger oss grundförutsättningar för demokrati och medmännisklighet.

Kultur är också en betydelsefull faktor för tillväxt och utveckling. Ett rikt kulturliv och levande kulturmiljö skapar attraktivitet och stärker en kommuns destinationskraft.

Ett samhälle kan inte förneka de andliga, själsliga och fysiska behoven eftersom det därmed skulle förneka sina medborgare. Genom ett rikt förenings- och församlingsliv motverkas ensamheten i alla åldrar och samhällsgemenskapen främjas.

Barn som läser och deltar i kulturella verksamheter genom livet är mer benägna att engagera sig för samhället och i lägre grad hamna i utanförskap. Barns rätt till kultur är dessutom lagstadgad enligt Barnkonventionen. Kulturupplevelser är viktiga för individens välfärd och välbefinnande genom sitt hälsofrämjande och rehabiliterande kraft. Tillgång till kultur bidrar till att skapa en meningsfull fritid och livskvalité.

Religionen spelar en viktig roll för många, inte minst många nya svenskar. Här har trossamfunden en viktig roll att spela genom att i sin verksamhet bidra till större förståelse, kunskap och respekt för olika trosuppfattningar i vårt land. I många kristna församlingar bedrivs språkkaféer där nyanlända får lära sig det svenska språket.

En viktig nyckel för att skapa en bättre fungerande integration är att främja deltagande i föreningslivet. Det viktiga är att på olika sätt uppmuntra ett föreningsdeltagande. Vid sidan av "fika" är föreningsliv en del av den svenska kulturen som nya svenskar måste bjudas in till.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kultur- och fritidspolitikerna ska kännetecknas av mångfald och tillgänglighet för alla.
- civilsamhället, exempelvis idrottsföreningar, studieförbund, scouterna, kyrkor, samfund och andra organisationer, ska uppmuntras och stödjas i att bedriva kultur- och fritidsverksamhet.
- det ska vara mer av grundstöd och mindre av detaljstyrning vid bidragsgivning.
- organisationer som inte står upp för demokrati och mänskliga rättigheter ska inte kunna erhålla kommunalt stöd.
- kommunen ska sammanställa information och aktivt informera om de möjligheter till

kultur, fritidsaktiviteter och friluftsliv som finns.

- personer med funktionsnedsättning ska ha en självklar tillgång till kultur- och fritidsutbud. Därutöver bör det finnas ett riktat utbud till dessa personer.
- kulturskolan med bland annat musikundervisning ska vara en prioriterad del i kommunens barn- och ungdomsverksamhet med ambitionen att fler barn och unga ska nås av verksamheten.
- ”meröppet” är ett koncept som biblioteken bör pröva.
- kommunala anläggningar såsom idrottshallar och skolor ska vara tillgängliga för föreningslivet. Avgifterna bör differentieras med fokus på unga respektive seniorer.
- föreningar ska även erbjudas att själva driva anläggningar där så är möjligt.
- platser som uppmuntrar till spontanidrott i kommunen är viktiga och ska säkerställas i all fysisk planering. Ett första steg har tagit i Budget 2022
- kommunen ska införa ett fritidskort till alla barn mellan årskurs 2 och 9, laddat med ett ekonomiskt stöd för deltagaravgifter i föreningslivet respektive kulturskolan.
- kultur ska erbjudas på äldreboenden i samverkan med kulturinstitutioner och civilsamhälle.
- kultur är en friskfaktor och ska vara ett naturligt inslag i kommunen arbete
- kommunen och regionen ska i samverkan slå vakt om att bevara och tillgängliggöra det lokala och regionala kulturarvet.

12. Så bygger vi en attraktiv kommun

”Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund innebär att planera för trygga och vackra miljöer där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer.” /Kristdemokraterna principprogram

Hur städer och samhällen planeras spelar stor roll för hur de utvecklas och upplevs. När den goda staden/samhället planeras bör vi sträva efter långsiktig kvalitet och hållbarhet - ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Särskild hänsyn bör tas till arkitektoniska och kulturella värden. Bostäder ska planeras för olika människors behov. Hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter samt kommersiella lokaler och offentlig service ska blandas för en levande miljö. Det är viktigt att ha en planering för hela kommunen, inte bara tätorterna.

Idag har vi dessvärre en bostadssegregation som motverkar socialt hållbara städer. Vi har också en stor bostadsbrist som gör att det är svårt att komma in på bostadsmarknaden. Vi ser även att många yngre lämnar landsbygden och att en stor del av servicen där försvinner. I vissa kommuner har man växtvärk och i andra är det en befolkningspyramid som har vänts upp och ned. Olika kommuner har olika utmaningar.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunen ska eftersträva en blandning av olika upplåtelseformer och storlekar på bostäder där även småhusbebyggelse skall ha en naturlig plats.
- i planarbetet ska åtgärder för att göra kollektivtrafikresandet mer attraktivt prioriteras, exempelvis genom att korta restider och öka tillgängligheten.
- bilen är mycket viktig för familjernas livspussel och det måste vara lätt att köra på välfungerande och säkra vägar.
- kommunen ska planera för mer småhusbebyggelse, både i kommunens centrum och i byar/samhällen runt om.
- kommunen ska ta anta en arkitekturpolicy där traditionella arkitektoniska och estetiska värden belyses men även hur vi planerar staden ur ett trygghetsperspektiv.
- vid planering ska särskild hänsyn tas till kulturbyggnader och kulturellt intressanta bebyggelsemiljöer som ska värnas och bevaras för framtida generationer.
- förskolor, skolor, äldreboenden och LSS-bostäder ska finnas med tidigt i planarbetet.
- lekplatser ska finnas i alla kommundelar.
- barnens perspektiv på fysisk planering ska fångas in genom särskilda barnsamråd.
- Kollektivtrafikhuvudmannen, i vårt län är det Region Örebro län, ska arbeta för att all trafik ska vara tillgänglig i alla kommundelar och vara anpassad för den som reser med barnvagn eller rullator.
- planera för pendlarparkeringar vid kollektivtrafiknoder, såsom resecentrum i Laxå.
- goda förutsättningar för säker gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik ska prioriteras när kommunen utvecklas.
- i planarbetet ska det finnas skrivningar om hur tryggheten påverkas, så kallade "Trygghetsbeskrivningar".
- nya detaljplaner ska belysas ur ett gemenskaps- och trygghetsperspektiv.
- grönytor ska planeras utifrån kvalitetsmått och inte bara kvantitetsmått.
- vid bostadsplanering ska möjligheterna att få bostad för personer som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden beaktas.
- kommunen ska prioritera tillgänglighetsfrågor vid planering för nyproduktion.
- det ska räcka med att det finns godkänt avlopp, inte nödvändigtvis kommunalt avlopp, på landsbygden.
- Kommunen ska uppmuntra till att ombilda befintligt hyresbestånd till bostadsrätter eller ägarlägenheter alternativt skapa möjligheter för hyrköp/andelsköp.
- social hållbarhet ska uppnås genom att kommunen följer sammansättningen i bostadsområden där allmännyttan är en stor aktör, med målet att andelen i egen försörjning ska vara minst XX (välj lokalt anpassad nivå) procent.

13. Hela Sverige ska fungera – landsbygdsutveckling

Alla människor ska oavsett bostadsort kunna få del av samhällets grundläggande sociala rättigheter och ges rimliga förutsättningar att försörja sig och utveckla sin bygd. Därför krävs en aktiv regionalpolitik. /Kristdemokraterna principprogram

Klyftan mellan stad och land växer. Skillnaderna i livsstil, värderingsmönster och materiella intressen mellan storstadsbor och landsbygdsbor skaver allt mer. Detta hänger samman med att skillnaderna i livsvillkor mellan stad och land ökar. De politiska besluten uppfattas ofta som om de är fattade utan insikt i landsbygdens förhållanden.

Att människor som lever under olika betingelser har olika synsätt på samhället är inte konstigt. Däremot blir det ett problem om hänsyn inte tas till de olika livsvillkoren vid fördelning av resurser samt vid lagstiftning och lagtolkning. Politikens innehåll innebär ofta att problem vältras över på landsbygden, som exempelvis förväntas dra det tyngsta lasset i klimatomställningen och i flyktingmottagandet.

Nu behövs en ändrad politisk kurs så att även landsbygdens perspektiv får genomslag i rikspolitiken. Landsbygdsbornas konkreta behov av en fungerande vardag måste erkännas fullt ut. Nedanstående punkter är Kristdemokraternas politik för att få "Svenska hjärtlandet" att fungera. De flesta förslagen beslutas på nationell nivå men vi driver frågorna även på lokal och regional nivå.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- en större del av marknadsföringen av Sverige som turistnation till besöksmål ska riktas mot landsbygden.
- det svenska skogsbruket och användningen av skogsråvara ska utvecklas.
- rättigheterna för den småskaliga vattenkraften ska stärkas.
- polisens lokala förankring ska stärkas.
- det ska utredas hur grannsamverksgrupper i glesbefolkade områden kan få vissa befogenheter som de saknar idag.
- primärvården ska stärkas i hela landet. I glesbygd ska öppettider och annan tillgänglighet till primärvården, såsom webbtjänster, prioriteras särskilt utifrån de geografiska villkor som gäller där.
- ett statligt stöd inrättas för att förbättra anställningsvillkoren för sjukvårdspersonal i gles- och landsbygd.
- det i landsbygdskommuner inte ska krävas bygglov för villor och mindre näringslokaler i anslutning till befintlig bebyggelse utanför detaljplanelagt område och skyddade områden.
- statliga topplån ska finnas för att underlätta nyproduktion av bostäder på landsbygden.
- att nyanlagd våtmark inte ska kunna ge upphov till strandskydd inom de närmaste 30 åren.
- Trafikverket ska ha ett tydligt uppdrag att påskynda uppgraderingen av BK4-vägnätet.
- anslagen till underhåll av landets vägar och regionala järnvägar ska ökas.
- den statliga, men även den kommunala, finansieringen av enskilda vägar ska öka.

- kommunerna ska ges möjligheten att, i samverkan med Trafikverket, införa avgifter som tas ut av trafikanterna för att finansiera enskilda trafikprojekt.
- kommuner och regioner ska ges möjlighet att upphandla regional flygtrafik.
- stödet för utbyggnad av bredband ska ökas.
- statens ansvar för att delfinansiera nödvändigt underhåll av kommunalt vatten och avloppssystem ska utredas.
- lagen om allmänna vattentjänster ska revideras i syfte att underlätta boende på landsbygden.
- en ny modell för beskattning av vägtrafik, fordon och bränsle ska tas fram, där hänsyn tas till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan.
- reseavdraget ska göras om så att det är oberoende av färdstätt och bygger på avstånd.
- ett statligt stöd för att utbilda jägare och jakthundar i vildsvinsjakt ska införas.
- drönare ska få användas vid vildsvinsjakt.
- ett statligt stöd ska införas för att stängla in grödor och inskaffa fällor som skydd mot vildsvin.
- stöd till samlingslokaler på landsbygden ska säkerställas.
- stöd till folkbildningens utveckling på landsbygden ska ges.
- det ska tillsättas en utredning om för- och nackdelar med att kommuninvånarna får väsentligt större del av vinster från naturresurser; där Norge kan fungera som inspiration.
- det kommunala vetot vid ansökan om etablerandet av vindkraftsparker ska värnas.
- det lokala inflytandet över strandskyddsbesluten ska stärkas.

14. Miljö och klimat

”Vi ska agera med en långsiktig helhetssyn med respekt för vår samtida omgivning och kommande generationer. Förvaltarskapet gäller både de egna personliga tillgångarna och de materiella värdena; miljö och naturresurser. Vi ska agera på ett sådant sätt att vi med stolthet kan överlämna frukterna av vårt arbete.”

/Kristdemokraterna principprogram

Förvaltarskapstanken är bärande del i den kristdemokratiska ideologin. På miljöområdet innebär det att vi inte får förbruka vår jord och dess tillgångar. Den kanske viktigaste miljöfrågan att arbeta med idag är att motverka uppvärmningen av jorden. Kommunen har en särskild nyckelroll i arbetet att bygga ett samhälle där skadlig miljöpåverkan minimeras, energin är fossilfri, trafiksystemen hållbara, bostadsmiljöer sunda och där naturresurser tas tillvara i ett kretslopp.

Vid sidan av klimatfrågan är övergödning, utsläpp av gifter och hormonstörande ämnen, inte minst i barns närmiljö, utmaningar som måste hanteras. I många av våra tätorter är bristen på tysta miljöer ett problem att förhålla sig till.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunen ska arbeta för en ökad andel närproducerade och ekologiska livsmedel i måltidsverksamheten inom förskola, skola och äldreomsorg alt. på sjukhusens vårdavdelningar.
- upphandling av närodlade livsmedel ska främjas genom mindre omfattande upphandlingar för att fler och mindre leverantörer ska kunna medverka.
- upphandlingsinstrumentet ska användas för att främja en miljömässigt bra utveckling.
- vid upphandling bör det ställas krav på att det totala ekologiska fotavtrycket ska redovisas och beaktas.
- konceptet ”ko på rot” kan användas för att främja närproducerad mat till skolor och äldreboenden. (Källa: <https://www.landlantbruk.se/lantbruk/harjedalens-kommun-upphandlar-kor/>)
- kommunen inte ska ha kommunala särkrav som fördyrar inköp utan följa svensk miljölagstiftning.
- kollektivtrafikens bussar ska ha fossilfria drivmedel.
- spårburen trafik ska vidmakthållas och vid behov byggas ut där resenärsunderlaget är tillräckligt stort.
- kommunen ska verka för att medborgarnas resvanor blir alltmer hållbara.
- andelen kommunalt avfall som materialåtervinns ska öka.
- andelen restavfall och grovavfall ska minska.
- möjlighet till återbruk ska införas på kommunens återvinningscentral.
- möjlighet till behovsanpassad tömning av insamlingskärl för hushåll, flerfamiljsfastigheter och verksamheter ska införas.
- utbyggnad och underhåll av gång- och cykelvägsnätet ska vara prioriterat i kommunens infrastruktuursatsningar.
- kommunens förskolor ska vara giftfria.
- hormonstörande ämnen ska fasas ut. Särskilt viktigt är detta i miljöer där barn och unga vistas, exempelvis förskolor och skolor.
- miljözoner för tung trafik ska införas där behov finns.
- det ska användas reningsprocesser med avancerad reningsmetod för att reducera mängden läkemedelsrester och andra svårrenade produkter i avloppsvattnet.
- kommunen ska planera för en hälsofrämjande närmiljö som innebär närhet till grönområden.
- kommunen ska erbjuda goda möjligheter för invånarna att mäta radon och

bullernivåer för att säkerställa att gränsvärden inte överskrids.

15. **Jobb och näringsliv**

”Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Detta innebär i sin tur att ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut.” /Kristdemokraterna principprogram

Möjligheterna för politiker att skapa jobb är högst begränsade, däremot kan vi bidra till att det blir lättare att driva företag. En kommun eller region med välmående och framgångsrika företag har lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärden. Den politiska ledningen har ett övergripande ansvar att förbättra attityderna till företagande och skapa en förståelse för företagets situation och behov. Vi är även beroende av ett välfungerande och flexibelt utbildningssystem där människor i olika faser av livet kan utveckla sin kompetens.

Alla ska ha rätt att jobba hundra procent av sin förmåga men alltför många får inte komma till sin fulla potential. Det rör sig framför allt om personer med ohälsa eller funktionsnedsättningar och personer med otillräcklig kompetens. Därtill finns idag en stor grupp förhållandevis nyanlända som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap om man inte kommer in på arbetsmarknaden. Samtidigt finns det brist på arbetskraft inom många områden. Här behöver kommunen i samverkan med arbetsförmedling och företag förbättra sitt matchningsarbete.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunens service till företagen ska tydliggöras genom att det införs servicegarantier, med tydliga besked om vilka effekter det blir för kommunen om garantin inte uppfylls.
- det ska tas fram en policy mot osund konkurrens från kommunalt driven verksamhet.
- de offentliga upphandlingarna ska förenklas genom mindre detaljstyrda upphandlingar och förenklade förfrågningsunderlag.
- det ska ställas krav på kvalitet i upphandlingarna och det ska gå att följa upp vilken kvalitet som levereras så att kommunen kan säkerställa att rätt pris och kvalitet alltid uppnås.
- kommunen ska möjliggöra entreprenörskap i grundskolan och gymnasieskolan.
- gymnasieelever ska erbjudas att bli ”Sommarlovsentreprenörer”.
- gymnasieskolan ska uppmuntra fler elever att starta och driva företag, exempelvis med stöd av Ung Företagsamhet.
- försörjningsstöd ska kombineras med aktivitetskrav.
- vid elevers vägledningssamtal hos studie- och yrkesvägledare ska förutsättningarna

för framtida jobb vara ett centralt perspektiv.

- företagslotsar ska införas för att tydliggöra vem som ansvarar för näringslivsfrågorna i kommunen och för att ärenden ska kunna få en snabb och säker hantering.
- utmaningsrätt och Lagen om valfrihetsystem (LOV) ska tillämpas för att öka mångfalden av utförare inom olika kommunala verksamheter.
- ett regelverk ska utarbetas som möjliggör samverkan med ideella organisationer och sociala företag genom IOP.
- kommunen ska ta initiativ för att bilda innovationssystem där olika aktörer från näringslivet, universitet och det offentliga samverkar för att underlätta innovationer.
- kommunen ska ta initiativ för samverkan mellan olika aktörer som kommun, region, arbetsförmedling och försäkringskassa för att människor ska kunna gå från arbetslöshet till studier eller arbete. Så kallade samordningsförbund är ett exempel på detta.
- kommunen ska i samverkan med näringslivet intensifiera arbetet för att fler personer långt från arbetsmarknaden ska kunna få praktikplats.
- kommunen ska föregå med gott exempel då det gäller att anställa personer med någon form av arbetshinder, exempelvis funktionsnedsättning och språksvårigheter eller personer som är i behov av rehabilitering.
- kommunen ska göra det möjligt för alla ungdomar mellan 15–18 år att få ett feriejobb.
- kommunen ska ha en välkomnande attityd och skapa enkla kontaktvägar gentemot näringslivet och detta inkluderar även arbetsintegrerade sociala företag.
- kommunen ska tillämpa så kallade utbildningsanställningar inom omsorgen/sjukvården under specialistutbildning för att öka tillgången på kvalificerad omvårdnads/sjukvårdspersonal.

16. Kommunens ekonomi

”Ett gott samhälle kan inte förverkligas utan en väl fungerande samhällsekonomi med politisk och personlig frihet i balans. Dessutom krävs en långsiktighet vilket förutsätter ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.” /Kristdemokraterna principprogram

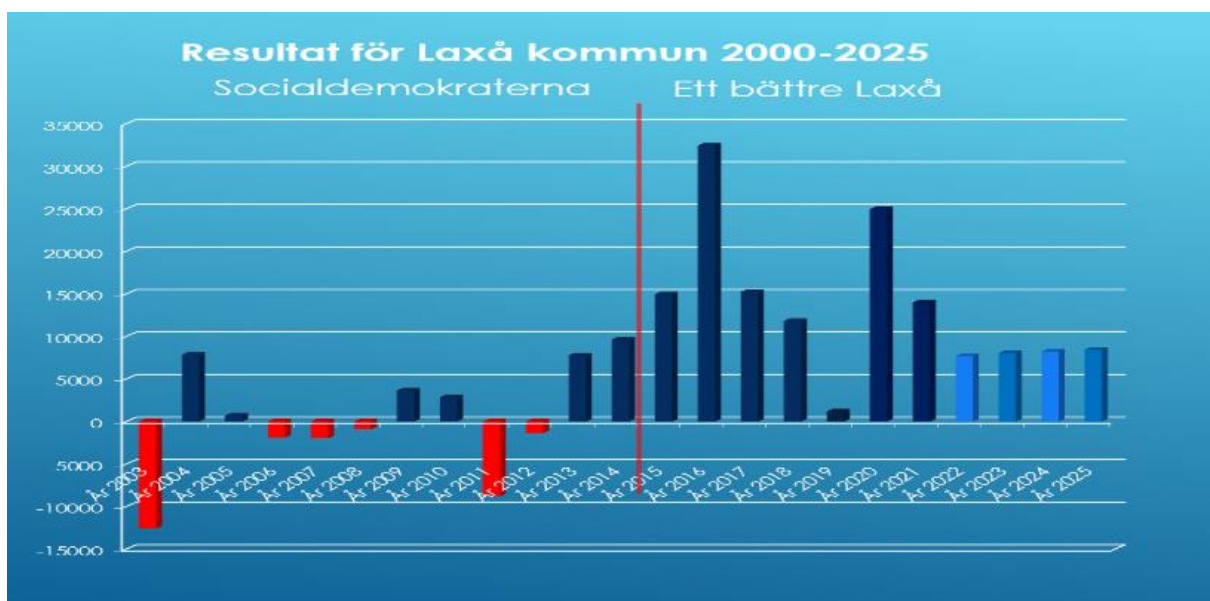
Politik måste vara något mer än att räkna pengar och ha ett kameralt tänkande. För att kunna skapa ett gott samhälle måste det finnas en ekonomi som ger de politiska visionerna muskler. Det är ett välfungerande näringsliv och fler personer i arbete som genererar de skatteintäkter som gör det möjligt med en god välfärd för alla. Kommunen har över tid fått ett allt större åtagande med allt högre förväntningar ifrån invånarna. Det ställer större krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. Det ställer också krav på ständiga prioriteringar, effektivisering och förnyelse av verksamheterna. Det handlar om att dels göra saker rätt, dels om att göra

rätt saker.

Varje människa är en resurs som har en mun men två händer. Det är nödvändigt att fler människor i arbetsför ålder lyckas komma i egen försörjning. Effekterna av en bristande integration är inte bara ett misslyckande på individnivå utan något som hotar vårt samhälles sammanhållning och det offentliga finansiering.

SITUATIONEN I LAXÅ KOMMUN

Under lång tid under tidigare politiskt (s)tyre har Laxå kommun haft en mycket dålig ekonomi, då vi under vissa tider varit Sveriges fattigaste kommun. Vid valet 2014 vann partierna i Ett bättre Laxå valet och därmed möjligheten att styra Laxå kommun och har sedan förbättrat den ekonomiska situationen på ett drastiskt sätt.

I bokslutet 2021 har Laxå kommun uppnått en soliditet på 48 % vilket nästan når fram till fullmäktiges mål på 50 % , vilket antogs 2014

Detta kan jämföras med soliditeten på 0,3 % vid ingången till 2015. Under 2022 (juni månad) har Laxå kommun också att betala den sista skulden för kommunen och är nu helt skuldfri!

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT

- skatten ska vara så låg som möjligt och så hög som nödvändigt, en strävan efter sänkt skatt är önskvärd. Skatten 2022 är 22:18 kr för Laxå kommun och har så varit under de senaste 8 åren
- kommunen ska drivas med hög effektivitet och ett gott förvaltningskap där kärnverksamheterna prioriteras.
- styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna ska återkommande utvärderas. På de områden där kommunen ligger över kommungenomsnittet i kostnad ska en djupare analys genomföras.

- välfärdstjänsterna ska kunna levereras av en mångfald av utförare, bland annat genom att använda Lagen om valfrihetssystem (LOV), utmaningsrätt och Lagen om offentlig upphandling (LOU).
- det ska utfärdas tydliga kommunala servicegarantier för kommunens tjänster, med tydliga besked om vilka effekter det blir för kommunen om garantin inte uppfylls.
- kommunen ska inte överta föreningars och enskildas ansvar eller uppgifter, utan i stället vara ett stöd om så behövs.
- medarbetare ska så långt som möjligt erbjudas heltid, men ska kunna välja den tjänstgöringsgrad som önskas.
- omotiverade löneskillnader mellan olika grupper av anställda ska fasas ut i samband med lönerevisioner. Särskilt uppmärksamhet ges åt könsrelaterade skillnader.
- kommunen ska ha tydliga uppförandekoder för att kunna ställa och följa upp sociala, miljömässiga och etiska krav vid upphandling.
- kompetensen hos de som jobbar med upphandlingar och deras styrka ska prioriteras för att ständigt effektivisera och få rätt pris i varje upphandling.
- investeringar i fastigheter ska ske på ett finansiellt ansvarsfullt sätt och renovering respektive nybyggnation av kärnverksamhetens lokaler ska prioriteras.

17. Hälso- och sjukvård inklusive tandvård

”Hälso- och sjukvården ska utgå från att varje människa är unik och att alla människor har samma absoluta och okränkbara värde. Trygghet, tillit och självbestämmande är, utöver grundläggande värden som liv och hälsa, viktiga värden i hälso- och sjukvården.”

/Kristdemokraterna principprogram

Svensk hälso- och sjukvård handhas i vårt län av Region Örebro län och rankas högt i internationella jämförelser när det gäller kvalitet men har brister i tillgänglighet och jämlikhet som blir tydliga i jämförelser mellan de 21 regionerna. Cancervården är ett allvarligt exempel på detta. Vi ser också en tendens att vård ges på en nivå som inte är ändamålsenlig eller av personal som inte har rätt kompetens. Det leder både till resursslöseri och att patienten inte får bästa möjliga vård. Vi vill också understryka att hot och trakasserier mot personal är oacceptabelt och lagändring bör komma till stånd till stöd för att säkra en trygg miljö också på sjukvårdsinrättningar. Hälso- och sjukvårdspersonal ska känna trygghet i sitt arbete.

Ambitionen är att sjukvården ska erbjuda tillgänglig och värdig vård av god kvalitet på likvärdiga villkor där det är den enskilda människan som är i fokus och inte sjukdomsbilden. Hälsofrämjande och förebyggande vård ska prioriteras och vara en naturlig del i alla vårdmöten. Screening är ett viktigt verktyg och kan förebygga allvarliga konsekvenser när det gäller bland annat olika cancerformer respektive hjärt- och kärlsjukdomar. Varje person

har ett egenansvar för en god hälsa.

Vården ska styras av tillgänglighet och flexibilitet utifrån den enskildes behov och önskemål. Att själv få välja vårdenhet eller vårdgivare är en självklarhet. En god tandhälsa grundläggs tidigt i livet, därför behöver föräldrarna ges ökad kunskap genom barnhälsovården, folktandvården och skolan. Rätten att välja utförare ska vara en självklarhet inom tandvården.

